

KRATKE NOVICE

AKADEMIJA ZA SOCIALNE VEDE

Leto 2018 je leto, ki ga bodo želeli tako upravljavci pokojninskih skladov kot varčevalci čim prej pozabiti: 12 mesečni donosi so v glavnem negativni. Upokojenci čakajo na rešitev še naprej! Za začetek se pripravlja predlog »mini« pokojninske reforme, ki bo uredila najbolj odprta vprašanja in povečala javno porabo.

Vabljeni na

**izobraževalni
program !**

14. marec

**SODOBNE OBLIKE
SOCIALNE
ANKSIOZNOSTI IN
OBRAVNAVA
NEKEMIČNIH ODVISNOSTI**
Peter Topič

21. marec

**SKRBNISTVO – KAKO
MED ZAHTEVNIMI
PRIMERI IN STROKOVNO
ODGOVORNOSTJO**
Alenka Križnik, univ. dipl.
prav.

11. april

**OSEBNOSTNE MOTNJE –
IZZIV ZA PSIHOŠOCIALNO
POMOČ**
MAG. MIRAN MOŽINA,
spec. psihiater

18. april

**KVALITETNA LOČITEV –
KAKO RAVNATI V
ZAHTEVNIH POSTOPKIH**
Dr. Anja Andrejč, univ. dipl.
psih.

ANKETA - MAREC

***Ali menite, da so
vam kršene delavske
pravice ?***

Več na:

www.socialne-vede.si

KATERI SO RESNIČNI PROBLEMI V SOCIALNEM VARSTVU

Raven izdatkov v državnem proračunu, so glede na 2018 povišani za 1,13 milijarde evrov, kar je po mnenju fiskalnega sveta določena v nasprotju z zakonodajo. Poudarjajo, da bi bila določila zakona o fiskalnem pravilu spoštovana ob povečanju celotnih izdatkov sektorja država za okoli 870 milijonov evrov, kar bi z izjemo lanskega leta predstavljalo najvišjo rast izdatkov po letu 2009. »Fiskalni svet ocenjuje, da s fiskalnimi pravili usklajeno povečanje izdatkov ne bi omejevalo vlade pri zasledovanju njenih ciljev, ampak bi bilo doseganje teh izvedeno na način, ki ne bi ogrožal srednjeročne vzdržnosti javnih financ in s tem blaginje prebivalstva na dolgi rok«.

Samo površnemu bralcu se zdi, da to nima veze s socialnim varstvom.

Povečanje denarne socialne pomoči, dvig drugih transferov in večje pomanjkanje sredstev na področju izvajanja Zakona o socialni asistenci, saj je bilo planirano premalo sredstev, bo izpostavilo probleme že v juniju.

Družinski zakonik bo za sodišča velik izziv, če ne celo težava

Sredi aprila bodo sodišča po novem družinskem zakoniku začela odločati tudi o odvzemih otrok, pri čemer več vprašanj ostaja neodgovorjenih. Med drugim se še vedno čaka na novi zakon o nepravdnem postopku, izvedence in specializirane izvršitelje.

Demografske projekcije

Demografske projekcije in z njimi povezani izzivi so ključni element nadaljnega razvoja in dolgoročne javnofinančne stabilnosti. Število starejših glede na delovno sposobne se bo do leta 2060 več kot podvojilo. Na začetku leta 2013 je bilo od 100 delovno sposobnih prebivalcev odvisnih 26,9 starejših od 65 let, leta 2060 jih bo 58,3. Število prebivalcev nad starostjo 85 let se bo povečalo z dveh na sedem odstotkov prebivalstva. Hkrati se zmanjšuje število delovno sposobnih

prebivalcev, kar vpliva na omejevanje rasti zaposlenosti.

Kljub številnim opozorilom domačih ekonomistov in mednarodnih institucij, da je skrajni čas za ukrepanje, je prišlo samo do predlogov mini reforme.

Zakaj vodimo z indeksom obolelih za rakom

V Sloveniji živi več kot 100.000 ljudi, ki so kadar koli zboleli za rakom. Po podatkih registra raka v Sloveniji je leta 2018 za različnimi oblikami te bolezni zbolelo 15.300 ljudi, 8764 moških in 6793 žensk. Številke naraščajo v skladu s staranjem prebivalstva, več kot 60 odstotkov na novo zbolelih je starejših od 65 let. Zadnje večje statistične analize, ki so jih opravljali na Onkološkem inštitutu Ljubljana, datirajo v leto 2015. Te ocenjujejo, da je bil pri moških z 20 odstotki vseh rakov na prvem mestu rak prostate, sledili so mu kožni rak, pljučni rak ter rak debelega črevesa in danke. Ženske najbolj ogroža rak dojke, za njim pa nemelanomski kožni rak, rak debelega črevesa in danke ter pljučni rak.

KAJ JE S SOCIALNIMI TRANSFERJI ?

Ali ste vedeli, da bodo denarne socialne pomoči v letu 2019 dosegle 281 MIO EUR porabe. Slednje pomeni, da se je poraba na temu področju dvignila za 86 MIO EUR.

Ali veste, da je EU komisija dvakrat zavrnila predlog državnega proračuna. Izglasovanje rebalansa v Državnem zboru je potekalo navidez gladko, nihče pa v razpravi ni omenil, da se cela zahodna Evropa pripravlja na vstop v ciklično obdobje krize.

Če sešteješ učinek davčne olajšave za otroke in otroške dodatke, je rezultat presenetljiv, vsi, revni in bogati, dobijo približno enako. Davčno olajšavo za otroke bi bilo smiselno ukiniti in zvišati otroške dodatke, je v študiji, ki so jo predstavili lani poleti, predlagala Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Od olajšave imajo namreč bistveno več tisti starši, ki dobro zaslužijo.

Naš izračun kaže, da starša, ki imata vsak po 731 evrov neto plače in dva šoloobvezna otroka od države z otroškimi dodatki in davčno olajšavo dobita 224 evrov. Ni malo, a

skoraj toliko dobita tudi starša, ki imata vsak po 1900 evrov neto plače, skupaj torej 3800 evrov. Skupaj z olajšavo in otroškim dodatkom vsak mesec dobita 185 evrov. Zaradi visoke plače padeta v osmi dohodkovni razred in dobita le 47 evrov otroških dodatkov, a jima plačo zelo zviša dohodninska olajšava.

Povedano drugače, družina s prihodkom 365 evrov na družinskega člana dobi skoraj enako kot družina z 950 evri na družinskega člana.

Ne boste verjeli – osnovni odgovor na te podatke je: »treba bi bilo pripraviti celovito analizo sistema in preučiti ... ". Družinska politika, ki vključuje različne ukrepe na več področjih, družinam lajša breme preživetja, vzgoje in izobraževanja otrok (to so primeroma področja davčnih olajšav, socialnih transferjev, različnih subvencij, itd.). Zgolj sprememba enega ukrepa nujno ne predstavlja pravične odločitve. Z vidika priprave ukrepov, ki bi zahtevali spremenjen sistem davčnih olajšav, torej ne more in ne sme biti izoliran ukrep. To pomeni, da je nujno usklajeno sodelovanje vseh resorjev, ki pokrivajo družinsko politiko, in je pomembno v prvi vrsti pripraviti celovito analizo sedanjega sistema in proučiti možnost, da bi lahko preko državnega subvencioniranja v obliki različnih neposrednih socialnih transferjev oziroma nadomestil zmanjšali pomen davčnih olajšav," pravijo na ministrstvu za finance.

Kako bo vplivala recesija na socialno varstvo

Svetovno gospodarstvo se pospešeno upočasnjuje, glavna geopolitična tveganja in negotovosti ostajajo, še posebej nepričakovano hitro pa se zdaj gospodarska rast upočasnjuje v Evropi, ugotavlja Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) v svojih najnovjših gospodarskih napovedih.

OECD tako predvideva, da se bo rast v evrskem območju z lanskim 1,8 odstotka letos znižala, pri čemer naj bi Italija utrpela celo 0,2-odstotno skrčenje BDP, rast v Nemčiji pa bo lahko celo negativna. Tudi Združeno kraljestvo bo zaradi posledic brexita raslo bistveno počasneje.

OECD: Svetovno gospodarstvo se pospešeno upočasnjuje, izpostavljena predvsem Evropa.

Skrbi povzročata tudi padec rasti izvoza in hiter upad izvoznih naročil v industriji evrskega območja, ta so po zadnjih podatkih OECD za skoraj 15 odstotkov nižja od povprečja v zadnjih treh letih.

OECD opozarja tudi na možne posledice upočasnitve kitajskega gospodarstva, ki bi še dodatno znižale trgovino in rast po svetu, še posebej pa v Aziji in območju z evrom.

»Svetovna ekonomija se sooča z naraščajočimi negativnimi vplivi. Ostra upočasnitev rasti v katerikoli večji regiji bi lahko imela posledice za ves svet, še posebej če bi se prelila tudi na finančne trge,« je ob predstavitvi napovedi poudarila organizacija OECD, in pri tem vlade pozvala, naj okrepijo multilateralni dialog, s čimer bi omejili tveganja in se izognili nadaljnemu upadu gospodarstva.

V letu 2019 bo socialno najbolj ogroženim razdeljeno 4.113 ton hrane

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bo v okviru Operativnega programa za materialno pomoč najbolj ogroženim za obdobje 2014-2020 v letu 2019 nabavilo 4.113.822,40 kg prehranjenega blaga. V obliki prehranjenih paketov bosta hrano pomoči potrebnim razdelili partnerski organizaciji Rdeči križ in Slovenska Karitas.

KRAJŠA MEDNARODNA PRIMERJAVA

Z začetkom letošnjega leta je minimalno plačo zvišalo 13 od 19 evrskih držav, večina precej bolj od lanske rasti BDP: Estonija in Slovaška za osem, Španija za kar 22, Litva pa za celih 39 odstotkov!

Tudi v Sloveniji še vedno potekajo pozitivni in negativni odzivi na nedavno povečanje minimalne plače, realno pa se izkazuje, da je problem predvsem povišanje plač v javnem sektorju, ki v osnovi bazira na uspešnem dvigu BDP – kar pa se sooča z močno spremenjenimi pogoji in dejavniki v mednarodnem okolju.

ZANIMIV – TODA ZA POZNAVALCE RESNIČNO PRIČAKOVAN FENOMEN

Eden največjih sindikatov z okrajšavo SVIZ zahteva, da ministrica, pristojna za področje socialnih zadev takoj razreši direktorico CUDV Draga Valerijo Bužan, sicer direktorico z najbolj izpostavljenimi nazivi, funkcijami in z izredno konfliktno komunikacijo.

SVIZ direktorici očita kršenje delavskih pravic, ta pa je generalnega tajnika Branimirja Štruklja prijavila policiji. Očitajo ji, da so delavci zaradi nje preobremenjeni, da ne morejo izkoristiti presežkov ur, teh ne dobijo plačanih; da direktorica ne zaposli dodatnih varnostnikov, ki bi zaščitili zaposlene pred nasiljem varovancev, in da je raven delovnopravne kulture izjemno nizka. To so ugotovili z anketo vseh zaposlenih.

Seveda pa to ni edini primer. Več anonimk na temo neprimerne odnosa in medijskih člankov na delo direktorice Centra za socialno delo Ljubljana, več teh pojavov pa je bilo tudi v nevladnih organizacijah in celo v varstveno delovnih zavodih. Navedbe vključujejo neprimeren odnos na vseh ravneh.

Na akademiji upamo, da se bodo te stvari rešile hitro in učinkovito, saj je kršenje delavskih pravic na področju socialnega varstva – povsem nesprejemljivo.

ZADNJI PREDLOGI

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Ksenije Klampfer je medijem predstavila predloge sprememb na področju socialne varnosti, trga dela in pokojninskega sistema, spreminjali se bodo Zakon o socialnovarstvenih prejemkih, zakona o urejanju trga dela in zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Bistveno je to, da predlog v osnovi povečuje javno porabo ter da je predlog sestavljen stopenjsko in bo začel veljati leta 2025. Po drugi strani pa je več je znakov, da se svetovno gospodarstvo ohlaja in bi lahko že kmalu zašlo v novo krizo, po mnenju nekaterih celo hujšo od tiste po letu 2008.

To daje novo razsežnost demografskim projekcijam, ki jih pripravlja delovna skupina

na ministrstvu za finance. Iz tako imenovanega poročila o staranju za leto 2018 je razvidno, da se bo že čez nekaj let začel trend skokovite rasti pokojninskih izdatkov. Njihov delež v BDP naj bi se z zdajšnjih 11 odstotkov zvišal na več kot 15 odstotkov v letu 2050.

V letu 2016 je bilo s socialnimi prispevki pokritih nekoliko več kot 80 odstotkov pokojnin, ob koncu obdobja projekcij leta 2070 pa jih bo le še okoli 58 odstotkov. Razliko bi moral pokriti proračun, ki zdaj v pokojninsko blagajno letno vplača milijardo evrov.

Še leta 2008 je za bolniška nadomestila šlo okoli 200 milijonov evrov, v letošnjem letu pa naj bi številka preseгла vrtoglavih 360 milijonov evrov in pomeni že 12 odstotkov vsega proračuna Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Po podatkih inštituta za varovanje javnega zdravja je vsak dan bolniško odsotnih 36.505 ljudi, v letu 2018 pa je bilo zaradi absentizma izgubljenih 4,6 odstotka vseh delovnih dni. V povprečju so bile ženske odsotne 19 dni, moški pa 12 dni.

REZULTATI ANKET V LETU 2019

Vprašanje v februarju: **Ali je postala reforma CSD blamaža, ali ne ?** **Ocene so izkazale praktično soglasno mnenje ob izjemno velikem številu glasovalcev. Reforma CSD je blamaža!**

Še bolj sočni so bili komentarji, z navedbami popolne neoperativnosti pristojnega ministrstva. Predvsem za slednje smo verjeli, da se je izboljšalo, komentarji izkazujejo nasprotno. Vsem glasovalcem hvala. **Vsem zaposlenim na CSD pa želimo hitro umiritev razmer, hitro stabilizacijo in veliko uspeha.**

V akademiji smo pripravili projekt za spremembo transferov, vendar smo ga umaknili. Brez sogovornikov, ki razumejo za kaj gre, smo tudi mi ocenili, da nima smisla.

Še naslednje vprašanje, ki je posledica aktualnih in za socialno varstvo nesprejemljivih praks. **Ali menite, da so tudi vam kdaj kršene delavske pravice?**

Naslednje novice bodo izšle 3. APRILA 2019

